

- Ordo Equitum Spicæ à Francisco I. Britanniæ Armoricæ Duce an. circit.
1450. Coronell. loc. cit. n. 104.
- Ordo Equitum S. Michaëlis in Gallia à Ludovico XI. an. 1469. Buffier. l.
13. hist. Franc.
- Ordo Equitum Crucis Burgundicæ in Regno Tunetano Instituto Carolo
V. Cæsare. Gryph. loc. cit. n. 48.
- Ordo Equitum S. Spiritus ab Henrico III. Rege Franciæ conditus anno
1579. Gryph. loc. cit. n. 49.
- Ordo Equitum S. Andreæ in Moscobia authore Czaaro Petro Alexiewiz
an. 1698. Idem n. 65.
- Ordo Equitum Aquilæ nigræ in Prussia institutus à Friderico Rege 1701.
Idem n. 66.
- Ordo Equitum Aquilæ Albæ in Polonia erectus à Rege Augusto 1705.
Idem n. 68.
- E quibus unum ego mihi, ut reliquorum Ordinum omnium longè præci-
puum, ita prolixiori calamo & cognitione pleniori dignissimum Aurei Velleris
Equitum Ordinem describendum his, quæ sequuntur, paginis sumpsi.

C A P U T II.

*Quis celeberrimi Ordinis Aurei Velleris Author extiterit, quod
tempus institutionis, ac locus; & unde Aurei Velleris Equitum
appellatio sit desumpta?*

§. I.

De Authore, tempore & loco instituti hujus Ordinis.

Quod in aliis passim argumentis historiam temporum, à memoriâ nostrâ paulò remotiorum, spectantibus accidit; ut perrarò ita inter se omnes concordent Scriptorum sententiæ, ut non aliqua inter eos reperiatur opinionum dissensio; id in præsenti quoque materia evenire aliqua ratione videmus. Utut enim extra omnem controversiam argumentis certissimis constet, Philippum III. Burgundiæ Ducem, qui ab insigni benignitate (a) cognomentum Boni obtinuit, hunc amplissimum Aurei Velleris Ordinem instituisse; non desunt tamen, qui hujus tam nobilis institutionis honorem in Philippi Patrem transferre nitantur. Certè enim Albinus in Chronico suo Misnensi *tit.* 18. pag. 464. ut à Limnæo citatur, & cum eo Joannes Carion itidem *in Chron.* fol. 1198. Joannem Nivernensem Caroli VI. Galliarum Regis patrualem, eundemque Burgundiæ Ducem Ordinis hujus Authorem constituit; eumque, litro à Jacobo Mytilenarum Principe persoluto, è turcica Bajazetis captivitate libertati redditum, ubi in patriam revertisset, hanc societatem erexisse ait: quæ igniarios calybes silicésque ex auro in torquem efformatos gestaret; additque aureum illi vellus appendisse in perpetuam suæ in regione Colchidis, unde Jasonem id olim rapuisse ferunt, captivitatis exactæ memoriam. Et quoniam in eadem Colchidis regione S. Andreas Apostolus Christianæ olim fidei doctrinam disseminasset; eâ de causâ ita inter se in prædicto torque præfatos calybes junxisse hunc afferit, ut iidem formam Andreamæ Crucis referrent; memorem adhæc eundem fuisse vaticinii, quo ab Astrologo quodam andierit: „ Eum Principem de turcis relaturum victoriam, qui ignem gestâset in pectore. „ Par quoque est

opinio Lazii in comment. Geneal. Aust. l. 1. c. 8. fol. 147. qui Joannem intrepidum Philippi Parentem fuisse authorem, eumque primum omnium hunc Ordinem animo concepisse tum, scribit; cum Prusia Bythiniæ urbe, è captivitate turcica (in quam infelici Imperatoris Sigismundi contra Amurathem, imò contra Bajazetem, Amurathis Orchani filium, prælio anno 1396. 28. Sept. inciderat) Jacobo Mytilenarum Principe 20000. aureorum lytrum pro eodem stipulante, rediisset. Subjungit deinde idem Astrologi, quem Astolandum appellat, vaticinium, quo à Principe, qui ignem in pectore tulisset, Imperium turicum evertendum prædixerit. Scribitque à Burgundo, id omen ad se trahente, Ordinem hunc primò animo conceptum, subinde verò post restitutam libertatem, insigni liberalitate, devotioneque institutum fuisse.

Sed enim adeò singularis hæc Albini Laziique opinio est, ut meritò ex plœdenda videatur: tum quod & alias in multis hallucinatos esse authores hos constat; tum quod nemo unus aurei velleris Eques ante annum 1429. creatus reperiatur: cum tamen Joannes intrepidus Philippi Parens, ut ex *Haræ Annal. Duc. Brabant.* pag. 390. aliisque passim historicis certum est, 10. Sept. an. 1419. Monteravi jussu Caroli Delfini sit cæsus; tum quod authores, præter hos, omnes (qui quidem de Aureo Vellere quidpiam scripsere) Philippo Bono institutionem hanc tribuant. Idque & ex ipsis Ordinis hujus regulis seu Constitutionibus, atque ex Bulla Leonis X. Pontificis, ad Carolum V. anno 1556. Kal. Octobris data, manifestè patet; cuius verba subjicio: „Philippus Dux „Burgundiæ piè ductus ad Omnipotentis Dei laudem - - Societatem nobilium „militum sub titulo seu denominatione Ordinis aut militiae Aurei Velleris - - „instituit & ordinavit.

Nec verò Guthberetus hic obstat: quamquam enim in sua Chronol. fol. 89. Carolum Burgundiæ Duce mirificè delectatum esse Jasonis fabulâ, ejusque exemplo incensum maximarum rerum cupiditate flagrâsse, ideoque societatem instituisse scribat, cuius symbolum esset *Aureum Vellus*; suum tamen errorem satis ipse resellit, dum in eodem opere fol. 492. hujus Ordinis authorem Philippum constituit.

Certum proinde & indubitatum est: nobilissimi hujus totóque orbe celeberrimi instituti gloriam uni deberi Philippo III. Burgundiæ Duci, quem insignis benignitas pietasque cognomento *Boni*, fortuna & virtus bellica *Conditoris imperii Belgici* titulo decoravit; utpote qui Flandriæ, Artesiæ, & Hannoniæ, quas Provincias à Patre acceperat; Brabantiam, Luxemburgum, Hollandiam, Zelandiam, Frisiæ, Namurcum, aliasque subinde Germaniæ inferioris Ditiones paulatim adjecit, atque unum in corpus magna felicitate conjunxit. Vide *Aubert. Mira. de orig. Equest. Ord.* l. 2. c. 1. & *Imhoff. in Notit. Imper.* l. 1. c. 7. Singularem hujus Principis pietatem à præclara in Superos munificentia, celeberrimus ille Justus Lipsius in *Diva Virgine Hallensi* c. 35. commendat his verbis: „Philippus jure suo *Bonus* huic Divæ quād addidit! docent monumenta, „quæ affectus & cultus sui reliquit. Primo ipsis Virginis statua grandiuscula „in media ara posita, auro puro inducta, filium brachio uno præfert, altero flo- „rem Lillii inauratum. In pectore monilis vice sunt uniones sex, puri, grandes: „& in eorum medio Carbunculus sive Pyropus lapis, quem Rubinum nos à „colore vocamus. At in capite corona auri puri. Sunt deinde in eadem ara „duodecim Apostoli ex Argento &c. „Hæc Lipsius. Quād egregiis porro Magni Principis dotibus ornatus is fuerit, paucis Meteranis complectitur; qui ita de hoc Principe scribit: „Philippus hic Author est Cæremoniarum Ordin. „nis Burgundici hodie adhuc in domo Austriaca usitatarum. Fuit Sapiens; „Pius;

„ Pius; Magnificus in vestitu, conviviis, supellecili; ditissimus omnium Principum sui temporis; Pugnax; Pacis amans; Facilis etiam in hostes; Nullum Principem à se magis timeri Machomet Turcarum Imperator fassus est. Imperium Romanum oblatum ultrò recusavit. „ Vide *Metzian. in Philipp.* Et verò testatur etiamnum Bellicam Philippi virtutem ænea summæ artis Statua, Oeniponti in Ecclesia S. Crucis prostans, cum subjecta epigraphe. *Salve inter Invictos Invictissime. Lambec. Tom. 2. fol. 703.*

Hic igitur Princeps ipsa solemini nuptiarum, tunc tertio cum Isabella Joannis I. Lusitaniæ Regis filia (cum priùs Michaëlam, filiam Caroli VI. Galliarum Regis, deinde Bonam Arthesiam, filiam Philippi Comitis Augarum, matrimonio sibi junctas habuisset) singulari magnificentiâ initarum, die hunc inclytum Aurei Velleris Equitum Ordinem, quem non immerito Augustissimum Coronellus appellat, instituit tribus & viginti, præter se, nobilissimis proceribus in eum solemnni ritu adlectis. Ita *Harœus loc. cit. Guicciard. in descript. region. Belgii pag. 89. Gryphius, Chiffletius, uterque Mennenius*, aliisque passim. Idque confirmat Epitaphium, quod ejusdem Philippi Boni Sarcophago in hac verba incisum hodie dum Divione videre est:

*Pour maintenir l' Eglise , qui est de Dieu maison ;
J'ay mis sus le noble Ordre , qu'on nomme la Toison.*

Quæ Latinè redditæ sic sonant :

*Alma Dei Domus , ut sit Salva Ecclesia ; clarus
Velleris est Aurei conditus Ordo mibi.*

Denique & ex Leonis X. Pontificis Bulla ad Carolum, tum Hispaniarum Regem, qui deinde Quintus hujus nominis Imperator fuit, anno 156 data, manifestè id evincitur; cuius verba hac sunt: „ Dudum quondam Philippus Dux Burgundiæ piè ductus, ad Omnipotentis DEI laudem & Gloriam, & ejus Genitricis gloriosæ Virginis Mariæ & totius cœlestis exercitus honorem unam laudabilem & celebrem Confraternitatem seu Societatem nobilium militum sub titulo seu denominatione Ordinis, aut millitiæ Velleris Aurei pro triginta fratribus militibus, & uno Capite seu Primate instituit. „

Neque ullum de institutore est dubium. De anno institutionis nonnulla inde controversia oritur, quod alii cum Harœo 10 Januarii Anno 1429 alii contrà 1430. & nuptialia hac festa celebrata, & hunc Ordinem conditum volunt. Sed enim arduum non est hos annos inter se conciliare: constat enim Gallis & quæ ac Burgundis, annum non à Januario; sed verno tempore, à mense Martio inchoati solitum. De quo vide *Guicciard. loc. supra cit. Sigism. Birken in spec. Hon. Dom. Austr. in margine pag. 451. Spondan. Annal. Eccl. ad an. 1430. Petavium item*, qui in suo *Rationar. temp. part. 1. l. 9. c. 12.* Anni exordium à Paschate ad Kalendas Januarii editio Caroli IX. Regis Franciæ revocatum esse testatur. Indeque mensis September hodie dum dicitur, qui ordine mensium tum *septimus* erat: sic October, November, December; qui tum *octavus*, *nonus* & *decimus*. Atque ex ipso hoc mensium ita sibi invicem succendentium ordine factum est, ut is, de quo hic agimus, Januarius mensis Gallis Burgundisque undecimus esset anni 1429. qui tamen idem & nobis hodie, & aliis jam tum nationibus primus erat anni 1430. ut proinde nihil porrò subesse dubitationis de ipso institutionis tam magnifica anno jam possit.

A quo multum sanè aberrat Waremundus ab Ehrenberg, qui *l. r. de fœder. c. 4. n. 14.* Nobilissimæ hujus Societatis institutæ annum 1477. sed perperam, trahit. Nam si verum id foret; tum id consequi necessum esset: ut à mortuo Phi-

lippo mortuis hic Equestris Ordinis honor impensus esse diceretur; cùm & Philippus decennio antè, id est, anno 1467. è vivis excesserit: & complures Equites (quos tamen adscriptos ab hoc Principe in Societatem hanc, è monumentis certissimis legimus) longè ante annum hunc 1477. emigrasse ex hac vita reperiamus.

Porrò de loco institutionis dubium movet Andreas Mendo de *Ord. Militar. disquisit.* 1. quæst. 3. & incunabula Ordinis hujus, nescio cui, loco aut Oppido, quod *Tomer* is nuncupat, tribuit: cuius tamen nominis Oppidum ego nullum uspiam inter Belgas reperio; nisi forte (quod rectè animadvertisse videtur *Schurzfleischius* in *Oper. Hist. Polit. tit. 58. pag. 848.*) Audomaropolim ille, quam vulgò *Saint Omer* nuncupant, per suum *Tomer* intelligi voluit. Verùm utroque nomine aberrat longissimè, & erroris eum manifesti Authores cæteri omnes coarguunt, qui Brugis Flandrorum & solemnes illas magnificásque cum Isabella Lusitana nuptias celebratas, & institutum hunc Ordinem uno ore testantur. Vide de hac institutione *Haræum*, *Meyerum*, *Heuterum*, *Chiffletum*, *Marchantium*, *Limnæum* & alios, qui aliquid de nobilissima hac Societate scripsierunt. Sed abundè hæc rei historicæ peritis comperta sunt.

§. II.

Unde celebris illa Aurei Velleris appellatio sit desumpta.

Illud incertum, cur potissimum *Aurei Velleris* appellatio huic Ordini indita ab institutore Philippo sit, & variæ sanè sunt in hac parte sententiae. Ego Authores illos nii moror, qui teste *Julio Chifletio* in *Brev. Hist. Ord. Aur. Vell.* figmenta nescio quæ, quæ ille cap. 3. pag. 7. ne quidem anilium fabularum nomen mereri ait, de hoc argumento commenti sunt. Nec inserere his paginis eorum opinamenta est animus; quando neminem ego, qui quidem æquioris paulò mentis sit, fore existimo, cui palmaria eorum hac in re quidquam figmenta persuadeant, quæ ab initio præsertim scriptore in eum Ordinem sunt prolata, qui in fidei & Ecclesiæ Catholicæ defensionem conditus, à tot coronatis capitibus maximâ grati animi contestatione suscepimus est: quæque in eum detorta sunt Principem, quem & ætas ipsa, & animi pietas, & insignis in rebus tam secundis moderatio ac majes- tas, vel me tacente, ab objecta vilitate defendit. Sed hos ego, ut dixi, prætereo, & ad alios æquioris calamis Authores me confero.

Favinus, tametsi alias huic, de quo loquimur, Ordini haud multum additus, in sua tamen historia *Navarræ lib. 10. fol. 557.* opinionem eti parùm probabilem, relatu tamen non indignam, assert: aitque à Philippo, ea de causa, institutum ac ab *Aureo Vellere* nuncupatum hunc Ordinem, quod maximi Ducum Belgii census ex Flandrici pecoris vellere lanaque proveniant. Accedunt huic opinioni & alii Scriptores, *Vellerisque Aurei Symbolum* assumptum ideo à Philippo existimant, quod præcipua vestigalia ex lanificio haberet. *Joan. Carion. Chron. fol. 1198.* Et verò applauderem ego foecundo horum virorum ingenio, si de inita mercatorum societate hæc scribebent; Verùm ubi de Amplissimo Ordine, viris Principibus, atque ipsis adeo Regibus ornandis pariter & demerendis instituto, hæc memorant, haud sanè multum eorum judicio deferendum existimo.

Alii cum Petro à S. Juliano in *Origin. Burgund. c. 28. fol. 154.* existimant Philippum hoc *Vellere* innuere voluisse; foecunditatem terrarum suarum aureum quoddam vellus, & quidem Jasonis vellere excellentius esse. Nec literas in voce *Jason* carere mysterio: sed singulis literis menses singulos, Julium scilicet, Augustum, Septembrem, Octobrem, & Novembrem designari, quibus omnis terè terræ foecunditas in usum humani victus & alimenti se exerat. Vide *Limn. Tom.*

Tom. 2. Juris publ. l. 6. c. 2. Verum & hic Author acuti potius, quam exacti, scriptoris nomine ob hanc litterarum observationem donandus est; utpote qui, ad quæsumum à nobis Velleris Aurei nomen, per exiguum sanè luminis & argumenti probabilis assert. Neque item audiendi sunt illi apud Leutholffium in *Caduceo Europ. fol. 203.* qui censem, hoc *Aureo Vellere* opulentiam rerum omnium significare Authorem voluisse; quorum sententiae suam quoque symbolam addit author citatus: dum Carolum V. Institutoris abnepotem, ex providentia Numinis verum *Vellus Aureum* in fodinis occidentalis Indiæ sustulisse commemorat. Sed & ille deflectit à semita; qui fata tam felicia abnepotis causam Proavo, appellationis Ordinis sui inde desumendæ, præbere potuisse existimat.

Magis ad rem illi accedunt, qui aut à Sacra *Gedeonici Velleris* historia, aut à fabuloso *Velleris Aurei*, Duce Jasone, per argonautas è Colchide rapti commento appellationem hanc desumptam argumentis utrinque firmis ostendunt. Et verò qui ab *Aureo Jasonis Vellere* desumptum nomen hoc autumant, sententiam inde suam stabiliunt: quod non simplici appellatione à *Vellere* sed ab *Aureo Vellere* societati huic nomen Philippus author indiderit; *Aureum autem Vellus Jasonis* duntaxat, non illud *Gedeonis*, fuisse. Deinde eo tempore institutum hunc ordinem; quod magnis indies incrementis accrescens Christi hostium in Oriente potentia Magnanimi hujus, & Christianæ rei propugnandæ studiosissimi, Principis animum acribus heroæ virtutis stimulis impulerit: ut, velut *novus quidam Jason*, non tam sopito, quam penitus profligato, aut deleto, Ottomanico illo Dracone, amplissimas illas ditissimæque provincias, sanctissimis Servatoris Dei vestigiis, ipsoque sanguinis Christi pretio consecratas, tanquam *Aureum quoddam Vellus*, sociatâ sibi nobilissimorum fortissimorumque Argonautarum, id est, Equitum, manu auderet eripere, & Christiano rursus nomini Ecclesiæque Romano-Catholicæ vindicare. Denique & ipsam Patris in Regione Colchidis (quam Mengreliam nunc appellant) captivitatem Duci filio, magno fuisse incitamento, ad eam ipsam Regionem hostibus barbaris adimendam, suisque Ditionibus adscribendam, existimant: atque inde ab hoc Colchico vellere potius, quam ab alio quopiam, tam illustrem hanc *Velleris Aurei* appellationem nobilissimo ordini suo Philippum Bonum tribuisse contendunt. De quibus vide *Dresser. Millenar. VI. Isag. hist. fol. 301. Linn. Jur. publ. tom. 2. l. 6. c. 2. Gryphium in compendiaria sua Equestrium Ordinum descriptione §. 39. fol. 254. Guieciard. in descript. Belg. pag. 89. Aubert. Miraeum. in orig. Ord. Equestr. pag. 58. & alios passim.* E quibus tamen in eo hallucinantur plerique cum Majolo dier. canicul. fol. 1177. dum opinionem suam recitatis insuper ex ipso institutionis diplomate sequentibus verbis: *Quem ab Aureo Argonautæ Jasonis Vellere appellari volumus, confirmare nituntur.* Cùm tamen in autographo institutionis, veteri Burgundorum lingua scriptæ, contextu non nisi sequentia reperiri certum sit: *Que voulons estre appellée l'ordre de la toizon d'or.* Id est, quem volumus appellari Ordinem *Velleris Aurei*. Ubi nullam uspiam mentionem fieri videmus de Jasone. Cæterum tamen ultrò fatendum est: hanc opinionem multum sanè probabilitatis habere.

Sed neque minus probabilis illa est, quæ à sacro Gedeonis vellere Ordinis hujus appellationem desumit. Et verò sententiam hanc priori antefert *Haraeus in Annal. Duc. Brab. fol. 409. & Frider. Leubolff. in Caduc. Europ. fol. 203.* qui à Gedeone potius, quam à Jasone, originem & appellationem Ordinis hujus desumptam existimant; quod, quemadmodum magnus ille Israëlitarum Dux Gedeon viso *Vellere* sicco primū, deinde roscido *Judic. c. 6. v. 36.* vehementer animo est confirmatus; ita, ut trecentis duntaxat viris, DEI jussu delectis, innu-

meras Medianitarum copias profligâvit ; sic & Philippus se panicorum quidem, sed heroum, in ordinem suum adscriptorum, virtute adjutum, adversus quantumvis hostium Saracenorum exercitum victorem fore, Deo duce, consideret. Et verò suadent id ipsum, iisdem authoribus testibus, aulae antiquissima hujus ejusdem Philippi, etiamnum quotannis ad D. Gudilæ in Ordinis hujus anniversariis & B. Andreæ Apostoli festo die, in facello Principum Bruxellis appendi solita ; quæ sanè non Jasonis, sed Gedeonis vellus & historiam referunt ; ex quo proinde haud absurdè conjici potest, Philippum Gedeonici velleris haudquam fuisse immemorem. Id quod etiam Raynaldi ex Meyero verba in *Annal. Eccles. tom.* 18. ad an. 1429. n. 18. non obscurè demonstrant : „ Illum (Philippum Bonum) hoc anno, 10. Januarii, in celebritate nuptiali cum Elisabetha filia Joannis Regis Lusitanæ, Equestrem Ordinem Velleris Aurei iustituisse ; quo quidem Veleri signari voluit Gedeonis vellus, quod intemeratam Sanctissimæ Virginum Reginæ MARIAE Virginitatem significavit, illapsumque DEI in ejus purissimum gremium revocat in memoriam, ut Benedictus Gononas interpretatur. „ Ita Odoric. Raynald. nec sanè abs re ; quando ipsa institutoris verba : Sanctissimæ Virginis Deiparæ honorem eum spectasse manifestè arguunt : sic enim in institutionis Diplomate legere est : *Nous à la gloire & loijange du tout-puissant nostre createur & Redempteur, en reverence de sa glorieuse Vierge Mere prenons, creons, & ordonnons un ordre & fraternité de Chevalerie &c.* Id est : „ Nos ad gloriam & laudem omnipotentis nostri Creatoris & Redemptoris, „ in reverentiam gloriose Virginis ejus Matris . . . suscipimus, creamus, & „ ordinamus Ordinem & fraternitatem Equestrem &c. „

Confirmatque hanc de Gedeonico vellere sententiam Imhoff. in *Notit. Rom. Germ. Imperii Procerum l. 1. c. 7. fol. 22.* Et ante hunc Scriptor Illustrissimus Oliverius Marchianus, qui scribit se, cùm annum ætatis ageret septuagesimum sextum, revocâsse in memoriam Philippo Pulchro Regi Castiliæ (qui idem Parrens erat Caroli V.) à Philippo Bono, ejusdem Philippi Avo, institutum esse Ordinem Velleris Aurei ad imitationem Arietis Colchici. Verum supervenientem Joannem Germanum Episcopum Cabillonensem, primum Ordinis hujus Cancellarium, hanc persuasionem juveni huic Principi penitus exemisse, ostendisse que : Philippum avum in Ordinis hujus institutione Canonicam Gedeonis defroscido vellere Historiam animo objectam habuisse cum augurali omni fore, ut novi hi Ordinis Equites sic Turcarum victores evaderent, quemadmodum ille viator Medianitarum fuisse ; factumque hinc esse, ut Author Ordinis, Princeps Christianæ fidei dilatandæ zelo ardentissimus, Ethnicæ fabulæ historiam sacram præferret.

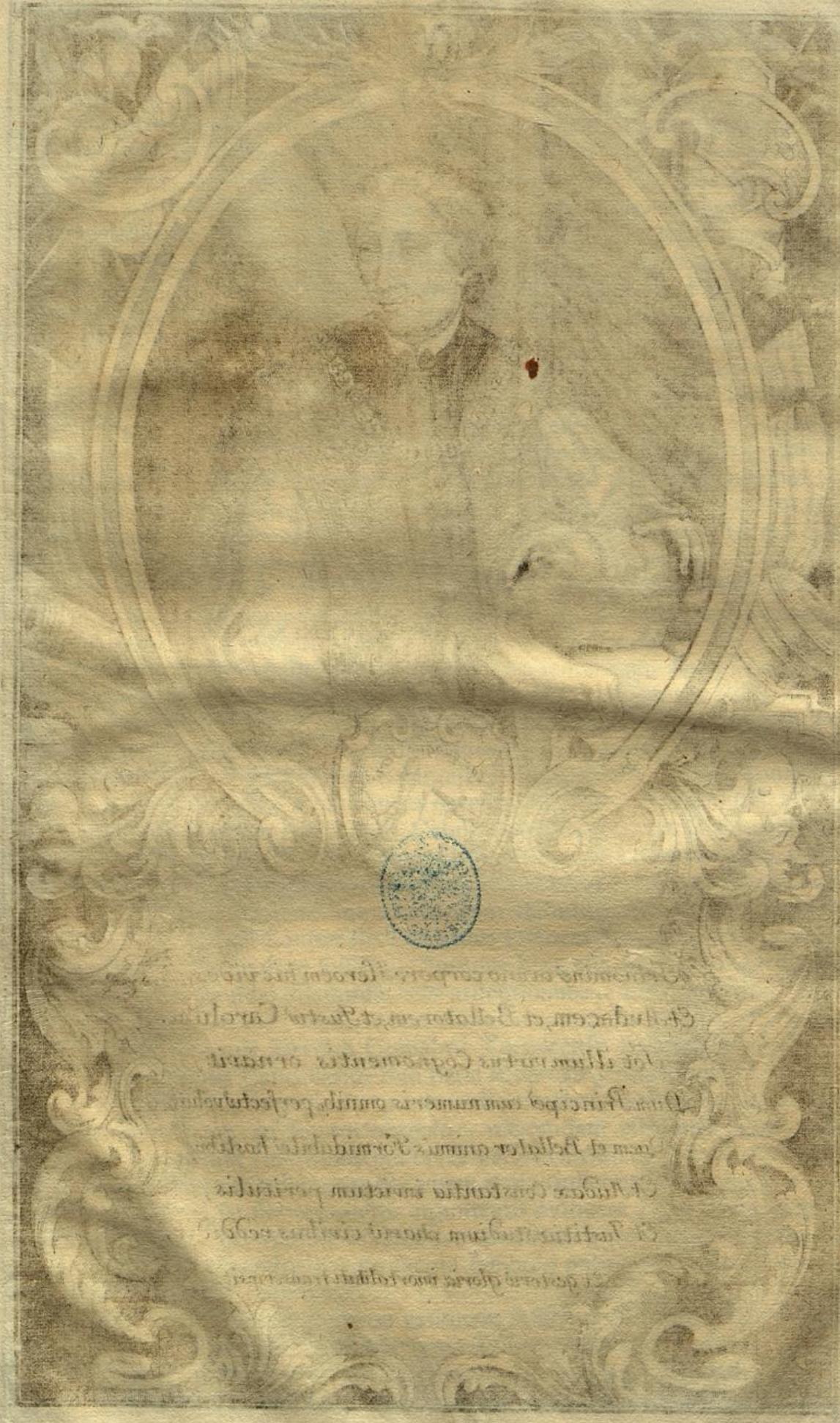
Subdit dejnde alteram Guilielmi Tornacensis Episcopi conjecturam, qui secundus Ordinis Cancellarius rem hanc totam ad Jasonis simul & Jacobi vellera, è discoloribus iis ovibus, quæ huic Patriarchæ, prout inter illum & Labanum convenerat, in sortem obtigere, referendam esse libris duobus, ea de re scriptis, contendit ; in quibus multas & varias Christiano heroë apprimè dignas, & huic præsertim Ordini proprias virtutes multiplici utriusque hujus Velleris indicio designari sat firmis conatur argumentis evincere. Quam ego laudatissimi viri opinionem uti minimè rejiciendam duco, ita ægrè mihi persuadeo : bellicosum Principem à pastoritio illo Jacobi symbolo militarem voluisse suorum Equitum Ordinem nuncupare.

Cæterum ego nihil præter rationem facturum existimo, si quis magnanimum hunc & genuinæ avidum gloriæ Principem in hac sua Ordinis appellacione simul commentitiam illam Jasonis expeditionem in Colchidem, simul sacra-

tiorem

Trinomine in uno corpore Heroem hic vides,
Et Audacem, et Bellatorem, et Justum Carolum.
Tot illum virtus Cognomentis ornavit,
Dum Princeps cum numeris omnibus perfectu voluit
Quem et Bellator animus Formidabile hostibus
Et Audax Constantia invictum periculis,
Et Justitia studium charu civibus reddidit,
Et gestorw gloria immortalitati transcribat.

tiorem alteram Gedeonis historiam ante oculos sibi propositam habuisse persuadet: neque enim aut absurdum, aut novum est: ipsis etiam gentilium poëtarum commentis ad heroæ præsertim virtutis studium animos ad magna natos accendere. Potuit itaque Philippus & revocato hinc in memoriam magnanimo illo & audaci Jasonis, sociorumque heroi animi juvenum, ausu, generosam lexitissimorum Procerum suorum indolem ad pares ausus impellere; &, proposito inde sanctissimi illius Israëlitarum Ducis exemplo, inflammatus militaris gloriæ cupidine animos ad sanctiora exercenda bellicæ virtutis, adversus juratos Christiani nominis hostes, studia excitare. Favetque non obscurè meæ huic sententiæ Jacobus Marchantius in sua Flandria l. 3. pag. 285. & 286. Cujus hæc, quæ subjicio, verba sunt: „Ipsa nuptiarum die Ordinem Aurei Velleris instituit - - exemplo *Gedeonis*. „Addit tamen subinde: „Aureum verò splendorem illi Velleri induxit ex *Jasonis* & Argonautarum nobilissimæ in Colchidem navigationis imitatione.„ Ex quibus sane non ineptè conjicere licet: Principem hunc & Sapientem, & Probum, Jasonis pariter ac Gedeonis virtutem magnanimam in hoc amplissimo ab se instituto Ordine sociare, inditâ ab utroque hoc duce *Aurei Velleris* appellatione, voluisse.

C A P U T III.

De causis institutionis, requisitis Equitum qualitatibus, ac de eorundem & Ministrorum Ordinis numero.

§. I.

Quænam hunc Ordinem instituendi cause extiterint, & de requisitis qualitatibus Equitum.

Explanatis iis, quæ de Ordinis institutore, institutionis tempore, & nominis origine nôsse primùm oportebat; æquum est, ut & causas, quæ ad hanc tam nobilem amplissimi hujus Ordinis institutionem laudissimum hunc Principem impulere, expediamus. Et verò graves eas, & Authori suo æquè ac nobilissimæ huic Societati decoras extitisse certum indubitatumque est omnibus, qui rem propriè inspexere: quidquid in contrarium scriptores alii nobilissimæ huic Societati haud satis æqui comminiscantur. Et sane modestiore nonnihil calamo, veracioréque uti debuisse Favinum existimo *in suo theat. hon. Equit. l. 4. c. 5. pag. 944.* qui foeminæ cujusdam Brugensis amorem occasionem causamque Principi dedisse comminiscitur hujus Ordinis instituendi. Meminisse siquidem Scriptor, utut malevolus, debuisset: rem profectò parùm è dignitate sua facturum fuisse hunc Principem; si, qua die letissimam atque adeò Regiam Virginem nuptiali sibi sacramento ex sacris Ecclesiæ ritibus assumebat in conjugem; eadem ille die, parùm sane decoro imparis cuiuspiam pueræ amori, quandam, ut ita dicam, triumphum tam magnificâ Ordinis hujus institutione, in ipsis vixdum etiamnum bene salutatæ Sponsæ Regiæ oculis, adornare voluisset. Neque item tanto fuisse populorum omnium plausu commendatum id Philippi consilium, si tam futili fuisse causæ innixum. Alii apud eundem Favinum modestius paulò eò rem omnem detorquere laborant, ut non aliam Principi tam illustris Consilii fuisse causam existiment, quam ut ampliori magnificentiâ majorique præcipue nobilitatis affluxu nuptiale id festum celebrari videret. Sed & hæc ratio haud multum